

Vogels kijken langs De Digitale Snelweg

Nummer 91

Peter C. Meijer

Lepelbekstrandloper

Als deze soort ooit in Nederland zou worden gezien, dan is het te hopen dat dit op een plek is waar vogelend Nederland zich kan verzamelen. Dit is voor alle vogelaars een droomsoort. Misschien is de kans op het zien van deze soort toegenomen, omdat er op 11 november 2011 dertien exemplaren van deze soort naar het reservaat in Slimbridge (Gloucestershire, Groot-Brittannië) zijn gebracht door de Wildfowl and Wetlands Trust (WWT). Daar startte men een broedprogramma om de soort te behouden voor onze wereld. Gerard Ouweeneel wees mij hierop, waarvoor dank, want ook ik droom ervan deze soort in Nederland of elders eens te zien. Op [http://](http://www.bbc.co.uk/nature/15692417)

Op de websites van de BBC en van de WWT zijn de verhalen te vinden over de meest bedreigde vogelsoort: de Lepelbekstrandloper. Enkele exemplaren werden vorig jaar waargenomen in Groot-Brittannië.

[/www.bbc.co.uk/nature/15692417](http://www.bbc.co.uk/nature/15692417) kunt u het relaas van het overbrengen van deze vogels lezen. Zij werden gevangen in hun broedgebied, dat op 8000 km afstand van Slimbridge ligt. Voordat ze konden worden overgebracht moesten ze eerst zestig dagen in quarantaine in de dierentuin van Moskou. Om de dertien vogels te vinden moest een gebied van bijna 200 km² worden afgezocht. De onderzoekers liepen een kilometer of vijftien per dag door de smeltende sneeuw. Toen het eerste nest gevonden werd, lag er een dood vrouwtje in. Na een paar dagen werd ook het eerste nest met eieren gevonden. Deze werden in een broedmachine gezet en kwamen vrij snel uit. De jonge vogels werden met de hand gevoerd. Lepelbekstrandlopers trekken in zuidelijke richting langs de kusten van Zuid-Azië. Het vervelende is dat de overwinteringsgebieden daar in beslag genomen worden door de industrie. Met een aantal broedvogels dat net om de honderd ligt, is het voortbestaan van de soort natuurlijk in het geding. Zie ook: <http://www.wwt.org.uk/support-us/donate/spoonbilledsandpiperappeal>. Nu moeten we maar hopen dat het programma succes heeft en dat deze droomsoort voor de wereld behouden blijft.

Timorese Struikzanger

Begin januari 2012 stond er in het nieuws dat Filip Verbelen uit Merelbeke (België) de Timorese Struikzanger *Urosphena subulata* (in het Engels: Timor Stubtail) al in 2009 herontdekt heeft. Het is een vogel uit de familie *Cettiidae*. De soort was voor het laatst in het gebied gezien in 1932. Op de

De Belgische website Natuurbericht brengt het verhaal over de herontdekking van de Timorese Struikzanger.

website <http://www.natuurbericht.be/?id=7507> lezen wij: ‘De Timorese Struikzanger is een kleine, bruine zangvogel die in 1932 werd ontdekt en ingezameld door Georg Stein op de berg Mutis in West-Timor, Indonesië. Ondanks heel wat zoekwerk op de oorspronkelijke vindplaats werd de soort daar na die ontdekking nooit meer waargenomen. In een recent artikel in het ornithologische tijdschrift ‘Bird Conservation International’ publiceerde Filip Verbelen details over de recente herontdekking van deze soort. Hij vond de ‘vermiste’ vogel in 2009 terug op het zelden bezochte en erg bergachtige eiland Alor, ten noorden van Timor’. In een artikel op de website

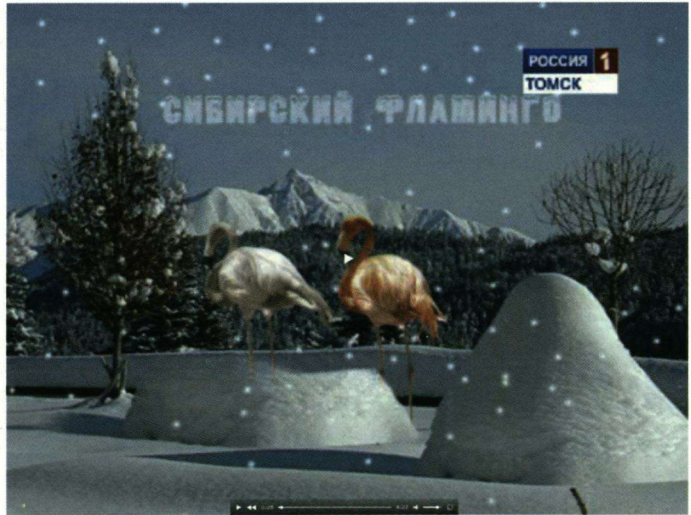
Cambridge Journals wordt de soort: Timor Bush Warbler *Locustella timorensis* genoemd. Zie: <http://journals.cambridge.org/action/isplayAbstract?fromPage=online&aid=8458183&fulltextType=RA&fileId=S0959270911000530>. Het bericht op de website van <http://www.natuurbericht.be> vervolgt: ‘Op 9 september 2009 hoorde Verbelen in de bergen van Alor een luide vogelzang vanuit het dichte struikgewas. De zang deed denken aan die van de Seebohms Struikzanger, een soort die voorkomt op het vasteland van Zuidoost-Azië en nauw verwant is aan de Timorese Struikzanger *Urosphena subulata*. Het vermoeden rees dat de vogel die op Alor werd gehoord, een Timorese Struikzanger was. De geluidsopnames die door Verbelen konden worden gemaakt, werden aan een aantal specialisten rondgestuurd. De Australische ornitholoog Colin Trainor besloot om, gewapend met deze opname, op Timor op zoek te gaan naar de reeds lang vermiste Timorese Struikzanger. Op 20

Lepelbekstrandloper, begin juli 1993 bij Anadyr, Rusland.

Foto: Adriaan Dijkse.

Kil en koud: beeld uit een Russisch filmpje over Flamingo's in Siberië.

december 2009 leidde dit tot de herontdekking van de soort op Timor. De soort is door een erg verborgen levenswijze uiterst moeilijk waar te nemen. Toch konden Verbelen en Trainor vaststellen hoe de vogels over de grond kruipen door de dichte vegetatie van gras en varens heen, soms hoppend, trippelend als een muis. Hoewel Timorese Struikzangers kunnen vliegen, lijken ze dit zelden te doen en verlaten ze bijna nooit de dichte ondergroei.

Tijdens het veldwerk op het eiland Alor werden minimaal dertien zingende mannetjes gevonden, telkens in een dichte, grassige ondergroei of in struikgewas langs bosranden op een hoogte van 859 tot 1.250 m. Intensief onderzoek in Oost-Timor leverde minstens veertig zangposten op, alle in de graslanden op de flanken van de berg Ramelau (tussen 1.720 en 2.100 m). Intensieve begrazing en frequent branden van de graslanden zorgen er in de bergen op Timor voor dat er – op enkele steile berghellingen na – nog nauwelijks geschikte habitat rest voor de Timorese Struikzanger. Op het eiland Alor lijkt de habitat gelukkig veel minder bedreigd. De Timorese Struikzanger werd in 2008 door BirdLife International opgenomen op de Rode Lijst van de International Union for Conservation of Nature (IUCN) in de categorie 'bijna bedreigd'. Door de recente herontdekking zal de status van deze soort opnieuw moeten worden geëvalueerd'.

Zon op, zon onder & getijden

Ricardo van Dijk attendeert ons op een handige applicatie om gegevens over de zonsopgangs- en zonsondergangstijden en voorspellingen van de waterstand als leesbaar bestand in Outlook te plaatsen. De gegevens zijn dan te zien in de agenda. U kunt hiervoor gebruikmaken van de iCalendar-Getij Wizard van Rijkswaterstaat. Deze is op de website <http://www.getij.nl> te vinden. Ricardo schrijft: 'Dit is handig voor mensen die bijvoorbeeld wadvogeltellingen uitvoeren. Je kunt zelf de periode aangeven waarbinnen je de gegevens gepresenteerd wilt hebben. Als je een weekend naar een Waddeneiland gaat, kun je ook alleen de getijgegevens van dat eiland voor dat week-einde in je agenda laten plaatsen.

Flamingo's in Siberië

Flamingo's in Nederland zijn nog altijd een bijzonderheid, hoewel ze wel toenemen. Dat je ze ook in Siberië kunt zien, is wel heel merkwaardig. Of zou het op aarde toch veel warmer worden? http://www.vesti.tvtomsk.ru/news_week-14829.html. Klein bezwaar voor mij: mijn Russisch is niet meer zo geweldig.

Vogelnieuws

Via de website <http://kranten.kb.nl/> is het mogelijk voor de laatste tweehonderd jaar na te gaan welke artikelen er over vogels in kranten zijn geschreven. Ruud Vlek meldde dit en hij geeft aan dat dit wel een

Econoom Jeremy Rifkin heeft een eigen visie op de problematiek van de klimaatsveranderingen. Op YouTube legt hij uit wat de bedreigingen zijn.

website is die onderhevig is aan verslaving van de bezoeker. U kunt zoeken in historische kranten van 1618-1995. Niet alle kranten zijn nog digitaal op deze website te vinden.

Klimaatsverandering

Er zijn diverse deskundigen die hun licht laten schijnen over de problematiek van de klimaatsverandering. Vaak lijkt het erop dat bijvoorbeeld de stijging van het zeeniveau nog wel even zal duren. De babyboomgeneratie zou zich er nog niet ongerust over hoeven te maken. De gevaren komen pas over honderd jaar. Econoom Jeremy Rifkin heeft een eigen visie op de veranderingen en hij stelt dat die eerder komen dan wetenschappers tot nu toe aangeven. Binnen vijftig jaar lijkt het hem al mogelijk. Zijn lezing is te vinden op: <http://www.youtube.com/watch?v=6JKWhxNoq5k&feature=related>.

India

In 2004 was ik met mijn zoon Paul in India. Daar werkten wij voor een project voor zwerfkinderen. Dat was een geweldige ervaring. Natuurlijk wilde

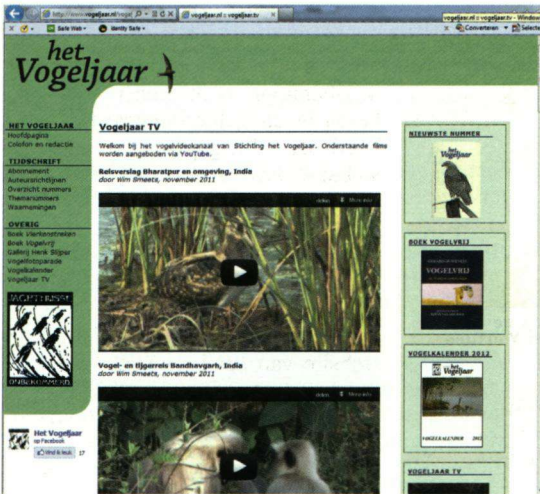

Tijdens onze reis in 2004 naar India zagen wij slechts één wilde tijger.
Foto: Paul Meijer.

ik aan het eind van ons werk een gebied in India bezoeken waar alle vogelaars over spreken: Keoladeo in Bharatpur. Wim Smeets is vele keren in dit gebied geweest en hij heeft een film geplaatst op zijn website. <http://www.wimsmeets.nl/dia.php?name=Inhoud&story=76&inhcant=7>. Ook laat hij tijgers zien in Bandhavgarh op: <http://www.wimsmeets.nl/ia.php?name=Inhoud&story=77&inhcant=7>. Op de pagina's van Vogeljaar TV op de website van *het Vogeljaar* kunt u deze en ander filmpjes ook bekijken (<http://www.vogeljaar.nl/vogeljaartv.shtml>). Vandaag (3 februari 2012) sneeuwt het en het is een goede tijdsbesteding deze films te bekijken en herinneringen op te halen aan dit mooie natuurgebied en aan de enige tijger die wij zagen.

Liervogel

Afgelopen jaar was ik in Australië. Eerst in het westen en later in het oosten. In Canberra ging ik op stap met Christine Ledger en Mark Clayton. Zij vroegen wat mijn wens was op vogelgebied in dit deel van de wereld. Eigenlijk vind ik alle vogels interessant en de prachtige papegaaiensoorten zijn natuurlijk fantastisch. Ze komen zelfs bij Christine op de voeder-tafel. David Attenborough laat ons met zijn filmopnamen de meest fraaie momenten uit de natuur zien. De topopnames vind ik de Paradijsvogels van Nieuw-Guinea. Ongelooflijk wat een opnamen van het baltsen. Zo zag ik eens opnamen van de balts van de Liervogel en ik vroeg of het zien van deze vogel tot de mogelijkheden behoorde. Het bleek mogelijk en ik zag deze soort inderdaad tijdens mijn bezoek aan het land. Jammer genoeg niet baltsend. Christine Ledger wijst mij op video- en foto-opnamen van deze soort en ik geef de link graag door: <http://vimeo.com>. Zoek op deze website met het trefwoord 'lyrebird' of 'lyrebird courtship'. U

Op Vogeljaar TV zijn onder andere filmpjes te zien van Wim Smeets over de vogels in India.

kunt dan een aantal fraaie films bekijken over het bijzondere baltsgedrag van deze exotische vogels.

De Liervogel heeft een indrukwekkend balstritueel en is ook buiten de broedtijd een adembenemende verschijning. Prachtig om deze vogels plotseling zomaar langs je heen te zien lopen en te zien struinen door het oerwoud. Deze opname is van 25 juni 2009 bij Pot Pond Left Mound, Australië. Foto: Don McGregor.

Een beeld uit een filmfragment met de balts van een Liervogel van Daniel Peckham dat te vinden is op internet.

Voorbeelden zijn: <http://vimeo.com/40994006> of: <http://vimeo.com/28557046>. Prachtige opnamen. Ik zie wat ik gemist heb. 'You cannot have it all'. Bij sommige films is de maker overigens van mening geweest dat de natuur nog niet mooi genoeg was en is er ook nog instrumentale muziek als ondersteuning aangebracht. Toch blijven de beelden gelukkig wel boeien. Wees overigens gewaarschuwd als u gaat zoeken met hulp van het genoemde trefwoord: u zult niet alleen filmpjes over de Liervogel te zien krijgen. Een website met informatie over deze soort is: <https://sites.google.com/site/lyrebirdman/>.

Vliegkunstenaars

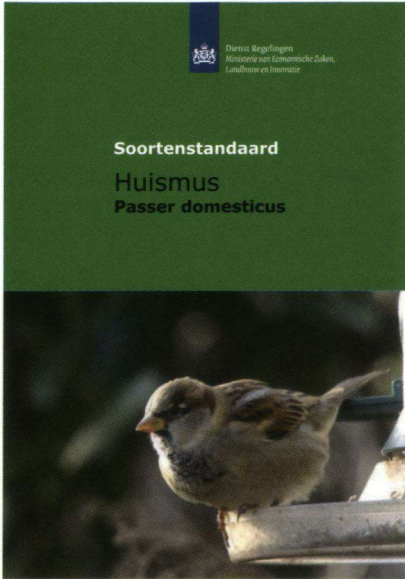
Op <http://www.youtube.com/user/vliegkunstenaars/featured> staan veel filmpjes die gemaakt zijn met een hogesnelheidscamera. Deze filmpjes zijn geselecteerd door de groep die 'vliegkunstenaars' bestudeert, verbonden aan de Universiteit van Wageningen. Interessant om te zien.

Vogels verjagen bij vliegvelden

Herman Leijts wijst mij op: <http://www.greenx.nl/>, waarvoor dank. In plaats van gebruik te maken van gas of schieten, kan het verdrijven van ganzen met mechanische vogels ook een oplossing zijn.

Soortenbestand

Hanneke Huisman wijst erop dat eind december 2011 Dienst Regelingen (onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie) een soortenstandaard heeft opgesteld. Voor de Huismus is de informatie te vinden op: http://www.heitnvloket.nl/txmpub/files/?p_file_id=2201859. In deze soortenstandaard staat ecologische informatie over de Huismus en zijn leefomgeving, regels en hun toepassing, onderzoek en mogelijke maatregelen. De informatie is gespecificeerd naar veel voor-

Dienst Regelingen – een verzelfstandigd onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie – heeft een 'soortenstandaard' uitgegeven waarin men onder andere kan lezen wat wel en niet mag betreffende een aantal soorten. Ook van de Huismus is een soortenstandaard beschikbaar.

komende activiteiten zoals slopen, isoleren of verwijderen van bomen en struiken. Ook voor de Gierzwaluw en andere soorten is er informatie. Zie: <http://www.hetlnvloket.nl/xmlpages/page/lnvloket/actueel/document/fileitem/2201858>.

Mocht u mij op zaken willen attenderen of naar aanleiding van bovenstaande reageren dan kunt u mij schrijven of bellen. Mijn website vindt u op: <http://www.petercmeijer.nl>. Hier vindt u een link naar *het Vogeljaar* en de genoemde links uit de rubriek 'Vogels kijken langs De Digitale Snelweg'. Ook de websites van vogelaars en vogelorganisaties kunt u er vinden.

■ P.C. Meijer, Mossel 16, 1775 JB Middenmeer, (0227) 50 35 59; e-mail: digitalesnelweg@petercmeijer.nl.